

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno diplomanta:	Tomáš Čapek
Téma práce:	Trestný čin soulože mezi příbuznými
Rozsah práce:	231 615 znaků včetně mezer
Datum odevzdání práce:	26. března 2024
Vedoucí diplomové práce:	JUDr. Martin Richter, Ph.D.
Oponent diplomové práce:	JUDr. Andrea Beranová, Ph.D.

1. Aktuálnost (novost) tématu

Diplomantem zvolené téma trestného činu soulože mezi příbuznými je originálním tématem, které doposud nebylo takto komplexně zpracováno. Aktuálnost zvoleného tématu je dána diskusí odborné veřejnosti nad (de)kriminalizací soulože mezi příbuznými. Názory na otázku individuálního objektu tohoto trestného činu se napříč širokou odbornou veřejností značně liší. Otázka objektu trestného činu je přitom klíčová pro zodpovězení otázky okruhu trestně odpovědných osob, formy intimního styku, jakož i otázky, zda se daná skutková podstata aplikuje na adoptivní příbuzné. Výběr tématu lze proto hodnotit více než pozitivně, neboť jeho zpracování má potenciál přispět k vývoji poznání v této oblasti.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Náročnost zvoleného tématu odpovídá požadavkům, které jsou kladeny na práce tohoto druhu. Jeho zpracování vyžaduje znalosti nejen z oblasti trestního práva hmotného, nýbrž i kriminologie, sexuologie a genetiky. Diplomant pracuje s policejními a soudními statistikami, které zpracoval do vlastních grafů a tabulek týkajících se různých kriminologických hledisek soulože mezi příbuznými, jakož i s analýzou 7 soudních rozhodnutí z let 2018-2022. Použité metody odpovídají předmětu zkoumání (analýza s prvky syntézy, komparace, deskripce).

3. Formální a systematické členění práce

Po formální stránce je práce logicky a přehledně členěna do 5 kapitol, úvodu a závěru. Úvodní kapitoly jsou věnovány historickému vývoji právní úpravy trestání incestu s důrazem na úpravu v římském právu a vývoj trestního práva na českém území od Velké Moravy do současnosti. Jádrem práce je kapitola druhá až čtvrtá, v níž jsou rozebrány jednotlivé znaky skutkové podstaty trestného činu soulože mezi příbuznými, jakož i souvislosti s dalšími ustanoveními trestního zákoníku a možné důvody kriminalizace incestu. Čtvrtá kapitola je věnována komparaci české právní úpravy incestu s právními řády Slovenska, Polska, Německé spolkové republiky, Rakouské republiky, Švýcarské konfederace a Italské republiky. Závěrečná pátá kapitola předkládá zákonodárci návrhy na možné změny v oblasti trestání incestu.

4. Vyjádření k práci

Celkově práci hodnotím jako zdařilé zpracování zvoleného tématu. Ocenit je třeba zejména specializaci na problematiku incestu, která doposud nebyla takto komplexně zpracována. Zvolený přístup umožnil autorovi adekvátně se zabývat dílčími problémy v rámci jednotlivých témat, jakož i otázkami, na které v literatuře není jednotný názor (např. individuální objekt trestného činu soulože mezi příbuznými, otázka dopadu právní úpravy na adoptivní příbuzné, otázka pokusu a možné formy trestné součinnosti). Nechybí v ní srovnání platné právní úpravy s vybranými zahraničními právními řády, jejichž detailní rozbor autor využil jako inspiraci pro náměty *de lege ferenda*. Diplomant způsobem zpracování zvoleného tématu prokázal nejen výbornou znalost platné právní úpravy, ale také schopnost identifikovat její nedostatky a navrhnout způsob jejich řešení. Lze uzavřít, že předložená práce jak po stránce formální, tak i obsahové splňuje požadavky kladené na diplomové práce, a proto ji doporučuji k obhajobě.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Diplomant vytyčený cíl práce, a sice rozbor trestného činu soulože mezi příbuznými podle § 188 trestního zákoníku, jakož i posouzení životaschopnosti citovaného ustanovení v praxi a otázky potřebnosti kriminalizace incestu, především v podobě dobrovolného pohlavního styku dospělých osob, nepochybně splnil.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Práce nevykazuje znaky plagiátorství, samostatnost při zpracování byla dodržena. Z automatické kontroly podobnosti předložené práce v systému theses.cz plyne, že byla identifikována shoda se 77 dokumenty, přičemž míra shody však v žádném dokumentu nepřesahuje 2%. Nalezené shody se týkají především názvů

	odborných informačních zdrojů a citací zákonných textů. Na základě kontroly podobnosti provedené systémem Turnitin byla zjištěna shoda s 162 zdroji, čímž byla generována celková podobnost 21%, nicméně kromě zdroje č. 1 a 2 je míra podobnosti se zdroji nižší než 1%. Pokud jde o zdroj č. 1 a 2, nalezená shoda se týká především citací literatury, zákonných textů a judikatury. Lze tedy konstatovat, že diplomant postupoval při tvorbě práce lege artis.
Logická stavba práce	Předložená práce má logickou strukturu (viz výše)
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Autor pracuje s literaturou korektně a průběžně na ni odkazuje. Součástí práce je seznam použitých zdrojů, z kterého plyne, že autor pracoval s přibližně sto publikacemi ať už monografického či časopiseckého charakteru, využívá i zahraniční literaturu (zejm. anglickou, německou, italskou, polskou). Formátování práce je jednotné, autor aplikuje platnou citační normu ISO 690.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Práce jak z hlediska rozsahu, tak po stránce obsahové splňuje, a místy dokonce přesahuje požadavky na zpracování diplomových prací.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Po formální stránce je práce na vysoké úrovni. Autor prezentoval materii pomocí grafů a tabulek.
Jazyková a stylistická úroveň	Práce prošla pečlivou technickou redakcí, písarské nedostatky v podobě chybějících písmen, teček nebo závorek se vyskytují jen minimálně.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

V rámci ústní obhajoby nechť se diplomant vyjádří k otázce kriminalizace incestu de lege ferenda.

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práci doporučuji k obhajobě.
Navržený klasifikační stupeň	1

V Praze dne 22. dubna 2024

JUDr. Andrea Beranová, Ph.D.

oponentka diplomové práce